

významně se zvýšil také podíl žen mezi staršími vědeckými pracovníky, doktorandy i postdoktorandy v týmech.

Na závěr sekce vystoupil zástupce švédské grantové agentury dr. Erik Litborn a představil program VINNMER, který je určen ke zlepšení postavení podprezentovaného pohlaví. Program je kofinancován z EU a jeho rozpočet na roky 2007–2015 činí 35 milionů eur. Následující diskuse s publikem se věnovala především otázce kvót, jejich účinnosti a ne/prosaditelnosti v různých koutech Evropy.

Závěrečné plenární zasedání patřilo shrnutí výstupů celkem 12 sekcí, které proběhly na konferenci, a kulatému stolu na téma politiky vytvářející genderově a sociálně citlivé vědecké a inovační prostředí. V závěru plénum valnou většinou odhlasovalo souhlas se zavedením kvót a jeho členové a členky byli vyzváni, aby se ve svých zemích zasadili o debaty na toto téma.

Hana Tenglerová

ZPRÁVA Z KONFERENCE ŽENY VE SLOVENSKÉM/EVROPSKÉM AKADEMICKÉM A VÝZKUMNÉM PROSTŘEDÍ

Dne 29. září se na půdě Univerzity Mateja Bela (UMB) v Banské Bystrici konala konference *Ženy v slovenskom/európskom akademickom a výskumnom prostredí*, kterou pořádal Institut sociálnych a kultúrnych štúdií v rámci evropského projektu GENDERA – Gender Debate in the European Research Area. Cílem konference bylo diskutovat o postavení žen ve slovenském výzkumném a akademickém prostředí a vytvořit fórum pro výměnu zkušeností v mezinárodním měřítku. Dopolední sekce, kterou otevřely proslovy rektorky UMB Beaty Kosové, zástupkyně Ministerstva školství **Eleny Winterové** a prorektorky UMB pro vědu Alexandry Bituškové, byla věnována obecnému představení tématu, situaci v SR i konkrétně na UMB a zasazení tématu do mezinárodního kontextu prostřednictvím zvaných zahraničních příspěvků. Odpolední sekce, kterou uvedla poslední zvaná řečnice **Marianna Szapuová** z Centra rodových štúdií Univerzity Komenského v Bratislavě s příspěvkem Akademická kariéra žien a mužov: pohľady na/cez sklenený strop, dala prostor přihlášeným příspěvkům, které seznamovaly s menšími případovými studii dotýkajícími se tématu genderu a vědy.

Finskou perspektivu představila v dopolední sekci Krista Varantola, rektorka Univerzity v Tampere, ve svém příspěvku *Are cracks in the glass ceiling enough? Shouldn't the glass ceiling be demolished entirely? What could we do ourselves?* Snažila se vyvrátit častou představu, že Finsko je pro vědkyně „rájem na zemi“, jak se zdá vyplývat z různých mezinárodních srovnání. Finské vědkyně také narážejí na „skleněné stropy“ (vnější, vytvářené strukturami prostředí, i vnitřní, vytvářené v rámci procesu socializace) a jejich kariérní dráhy se od těch mužských významně liší. Podmínkou úspěšného

řešení tohoto problému je podle ní zahrnout muže jako jeho rovnou součást a přestat jej nahlížet jako otázku žen.

Nicole Schaffer z výzkumné společnosti Joanneum Research seznámila se situací v Rakousku v příspěvku *Catching up successfully? Women in Science in Austria*. Představila Rakousko jako zemi s poměrně dlouhou tradicí iniciativ na podporu genderové rovnosti ve vědě (pro ilustraci představila tři příklady dobré praxe), avšak s nedostatečnými výsledky (vzhledem k přetrvávající silné genderové vertikální, ale i horizontální segregaci). Je proto třeba otevřít diskusi o efektivitě různých typů intervencí, koordinovat existující iniciativy a zahrnout téma genderové rovnosti do strategií inovací, rozvoje lidských zdrojů a veřejného financování.

Kateřina Cidlinská z Národního kontaktního centra – ženy a věda Sociologického ústavu AV ČR, v. v. i., představila v příspěvku *Politikám nečinnosti navzdory: dílčí úspěchy snah o prosazování genderové rovnosti v české vědě* stav genderové rovnosti ve vědě v ČR, aktivity na její podporu včetně působnosti Národního kontaktního centra – ženy a věda, činnost, resp. spíše nečinnost českých odpovědných orgánů a institucí v otázkách prosazování genderové rovnosti a na závěr zasadila tuto nečinnost do teoretického rámce tzv. politik nečinnosti. Seznámila s jejich fungováním a projevy.

Příspěvek Helsinská skupina pro ženy ve vědě: účinný nástroj nebo formalita?, který přednesla **Magdaléna Piscová** ze Sociologického ústavu SAV, zrekapituloval historii tematizace genderové rovnosti v evropské vědě a Helsinské skupiny pro ženy ve vědě a nejdůležitější iniciativy v této oblasti v rámci Evropské komise i neformálních struktur. Na závěr

formulovala hlavní limity účinnosti a vlivu Helsinské skupiny, zejména absenci dialogu a spolupráce v rámci vědecké komunity a s relevantními subjekty a tvůrci vědních politik.

Odpolední sekce věnovaná přihlášeným příspěvkům byla tematicky velice rozmanitá. Organizátorky konference ponechaly téma záměrně otevřené, aby vytvořily prostor pro výměnu zkušeností a diskusi. Sledovaly jen dvě ideové linie – dobré zkušenosti a praxi vs. problémy, bariéry, stereotypy. Většina přihlášených příspěvků se věnovala druhé linii, tedy negativům, zejména identifikaci různých problémů spojených s působením genderových stereotypů v oblasti vědy a vzdělávání (zejména tématu sladování rodinného a pracovního života, odlišných kariérních drah žen a mužů či platové diskriminace vědkyň). Objevily se však i příspěvky představující možnosti nabourávání těchto ste-

reotypů, zejména na příkladech ze zahraničí. Některé se inspirovaly i strategiemi z jiných oblastí než z vědy, např. z výtvarného umění. Seznam prezentujících byl pestrý jako samotné příspěvky. Promluvily studentky, vyučující, vedoucí pracovnice univerzit (včetně technických) i zástupkyně Ministerstva práce, sociálních věcí a rodiny SR.

Oficiální závěry konference prozatím nejsou zveřejněny, neboť jsou zapracovávány do konkrétních doporučení pro univerzity, vědecko-výzkumné organizace a řídicí politické orgány SR, jež jsou součástí projektu GENDERA. Budou dokončeny závěrem roku 2011 a následně vyvěšeny na webové stránce konference <http://gendera2011.3wmedia.sk/>.

Kateřina Cidlinská